

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм : Струковна медицинска сестра/техничар
Назив предмета: Социјална геронтологија
Наставник/наставници: др Славица Коматина
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: нема
<p>Циљ предмета</p> <p>Циљ овог предмета је да се студенти упознају са основним принципима социјалне геронтологије и са најзначајнијим социолошким проблемима старих људи, као и са биолошким процесима старења, физичким и психичким својствима остарелих организама и социолошким проблемима старих људи.</p> <p>Упознавање студената са трендовима старења становништва и обухватом најстаријег становништва здравственом и социјалном заштитом у различитим земљама (најразвијеније, земље у развоју, неразвијене), посебно са трендовима старења становника Србије.</p> <p>Упознавање студената, будућих медицинских сестара/техничара са специфичним социјалним, психолошким и културолошким карактеристикама старије популације, у циљу што ефикаснијег лечења, превазилажења предрасуда и међугенерациског јаза, бољег разумевања и олакшане комуникације са најстаријом популацијом.</p> <p>Студенти треба да разумеју да је и сам појам старости релативан и условљен душтвено-историјским контекстом. На различитим нивоима друштвено-економског и културног развоја различита историјска друштва имају различите старосне структуре, различито просечно очекивано трајање живота, па у складу са тим и различите године сматрају старошћу.</p> <p>Едукација студената за разумевање старости и биолошких процеса који условававају промене физичких и психичких својстава остарелих организама, као и њихове специфичне социјалне проблеме.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студенти су упознати са основним принципима социјалне геронтологије и разумеју старост као специфично животно доба које карактерише пререзибилан процес опадања физичких и психичких функција организама. Праве разлику између квантитативног старења које дефинише старе људе у оквиру једне старосне категорије и старења као индивидуалног процеса на који утиче низ фактора: наслеђени генетски потенцијали, социјалне прилике које те потенцијале поспешују или спутавају, начин живота појединца, начин исхране, степен загађености природне средине, штетне навике, али и карактерне особине личности итд.</p> <p>Студенти разумеју друштвени положај најстаријег становништва у друштву са особеним културним, економским, верским и националним карактеристикама и уважавају индивидуалне потребе старијих особа. Разумевајући специфичности старости као карактеристичног животног доба, студената су оспособени да се носе са многобројним и честим друштвеним предрасудама које прате најстарију популацију и имају развијен осећај емпатије према старима и њиховим специфичним потребама и старости као природном животног добу.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>У теоријском делу студенти ће стећи основна знања о социјалној геронтологији, што значи да ће бити упознати са свим аспектима социјалног положаја старије популације. Социјална геронтологија бави се испитивањем многобројних фактора који мењају социјалну позицију старијих људи у односу на зрело доба, што подразумева престанак бављења професионалним радом, губитак социјалног статуса, смањење броја друштвених улога, сужавање социјалних контаката, погоршање материјалних услова живота, издвојеност старих људи из главних друштвених токова, усамљеност, маргинализованост. Такође ће бити упознати са последицама које овај измењени социјални положај проузрокује на психо-социјални статус и карактерне особине личности код најстарије популације.</p> <p>Социјална геронтологија треба да објасни однос друштва према старијим људима на различитим ступњевима његовог историјског, економског и културног развоја. Карактеристике глобалног друштва, односно његовог економског, политичког и правног система, друштвена стратификација, преовлађујући тип породичне организације, културне вредности и друштвене норме, религија, али и сама старосна структура друштва утичу на друштвени положај најстаријег становништва и на начина на који се његове друштвене улоге мењају, односно сужавају када напуни извастан број година које друштво сматра старошћу.</p> <p>Старење је друштвени процес којим су заправо захваћене све генерације, па старење треба посматрати и разумети кроз процесе промена друштвених улога и положаја, као и вредности оријентација које људи доживљавају прелазећи из једног животног доба у следеће, као и међусобне друштвене односе које успостављају припадници различитих генерација.</p> <p>Студенти ће бити упознати са универзалним друштвеним феноменом – друштвеним предрасудама и стереотипима и посебно да доминантним представама о старости и стереотипима о старима који доминирају у већини савремених друштава.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>У практичном делу наставе студенти ће имати прилике да комуницирају са старијим особама, да се упознају са њиховим друштвеним положајем, здравственим, социјалним и породичним проблемима на геронтолошком одељењу вршачке болнице и у одабраним старачким домовима.</p>
<p>Литература</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. С. Коматина. (2004). <i>Старење становништва Београда</i>. Београд: Институт за криминолошка и социолошка истраживања. 2. С. Коматина (2003). Доминантне представе о старости. <i>Становништво</i>, 1-4, 147.160. 3. С. Коматина (1997). Институционално збрињавање старих. У: <i>Пензионери Србије у друштвеном животу</i>. Београд: Савез пензионера Србије и Геронтолошко друштво Србије. Стр. 76-84.

4. С Коматина (1993). Начин живота станара једног дома за старе. *Социолошки преглед*. 1-4, 221-235.

5. С Коматина (2003). Однос према смрти. *Геронтологија*, 1-4. 32-36.

Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методe извођења наставе Уводна предавања методом академског излагања, образлагањем са реторичким питањима и шематским презентацијама основног садржаја. Дијалози и расправе на договорене теме. Вежбе путем детаљних припрема за посете и саме посете старијим особама у геријатријским одељењима и изабраним домовима за старе и излагање утисака, опсервација и дискусија после предвиђених сусрета. Презентације на теме везане за друштвени положај и проблеме старијих особа у здравственим и социјалним установама.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	20
практична настава	20	усмени испт	50
колоквијум-и		
семинар-и			
Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испт, презентација пројекта, семинари итд.....			
*максимална дужна 2 странице А4 формата			